

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060102

DOM
2020-03-03
Stockholm

Mål nr
P 7339-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-06-10 i mål nr P 8443-18, se bilaga A

PARTER

Klagande

Trophitidon AB

Ombud: Advokaten C.W.

Motparter

1. Stadsbyggnadsnämnden i Täby kommun

2. Telia Company AB

Ombud för 2: S.U.

SAKEN

Bygglov för telemast m.m. på fastigheten XX i Täby kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1566012

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Trophi Tidon AB har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva stadsbyggnadsnämndens beslut att ge bygglov.

Stadsbyggnadsnämnden i Täby kommun och **Telia Company AB** har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Trophi Tidon AB har utöver vad bolaget anförde i mark- och miljödomstolen tillagt i huvudsak följande:

Ansökan om bygglov gjordes innan genomförandetiden för detaljplanen gått ut och den ska därmed prövas efter de planförutsättningar som gällde vid tidpunkten för ansökan. Även om det skulle bedömas som möjligt att tillämpa 9 kap. 31 c § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, trots att genomförandetiden löpte ut först efter att ansökan gjordes, ska hänsyn tas till att detaljplanen är relativt ny och att genomförandetiden fortfarande löpte vid tiden för ansökan. Åtgärden står i strid med detaljplanens syfte och inverkar menligt i betydande grad på användningen av fastigheten XX. Avsaknad av utredning beträffande alternativa geografiska placeringar kan betecknas som negativt vid en prövning av en åtgärds förenlighet med detaljplanens syfte.

Stadsbyggnadsnämnden har anført i huvudsak följande:

Nämnden prövade ansökan enligt 9 kap. 31 b § PBL. Eftersom nämnden ansett att åtgärden utgör en liten avvikelse från detaljplanen har det inte funnits skäl att pröva ansökan mot 9 kap. 31 c § PBL. PBL uppställer inte något krav på att en utredning avseende alternativa placeringar ska göras.

Telia Company AB har anfört i huvudsak följande:

Inom detaljplanerat tätbebyggt område är det mycket svårt att hitta en lämplig plats för nya anläggningar av aktuellt slag, samtidigt som användningen av elektronisk kommunikation och mobil dataanvändning är mest frekvent inom tätbebyggt område. I första hand har utretts om en antenn kan placeras i en befintlig basstation eller på någon tillräckligt hög byggnad. Dessa alternativ finns inte i området och därför har en möjlig plats för byggnation valts med hänsyn till bl.a. gällande detaljplan och befintlig kringliggande byggnation. Eftersom syftet med basstationen är att möta behovet av förbättrad täckning och kapacitet för elektronisk kommunikation i Ella Park är det också där anläggningen måste placeras för att syftet ska uppnås. Ella Park består av tätbebyggda enbostadskvarter och det är mycket svårt att hitta en annan plats som över huvud taget kan tas i anspråk. Bolaget kan inte hitta en bättre eller lika bra plats som uppfyller syftet med den tänkta åtgärden i närheten. En s.k. flagpole har valts för att den tar liten plats och har ett utseende som passar in i omgivningen. Basstationen kommer inte att inkräkta på eller äventyra den fortsatta användningen för handel förutom den begränsade yta anläggningen tar i anspråk.

Telia har till stöd för sin talan bifogat en karta och fotografier.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Marken där telemasten och teknikboden är avsedda att placeras är i gällande detaljplan utlagd som kvartersmark för handel och enligt planbestämmelserna får marken inte bebyggas. Som underinstanserna har konstaterat strider den sökta åtgärden således mot detaljplanen både när det gäller markanvändningen och planbestämmelsen om att marken inte får bebyggas.

Eftersom telemasten och teknikboden i sin helhet är avsedda att placeras på mark som inte får bebyggas anser Mark- och miljööverdomstolen, i likhet med mark- och miljödomstolen, att bygglov inte kan ges för liten avvikelse med stöd av 9 kap. 31 b § PBL.

Efter det att genomförandetiden för en detaljplan har gått ut får enligt 9 kap. 31 c § 1 PBL bygglov ges även för en åtgärd som avviker från planen om åtgärden är förenlig med detaljplanens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse.

Bestämmelsen kan inte uppfattas på annat sätt än att det är tidpunkten för beslutet, inte tidpunkten då ansökan gavs in, som är avgörande för om bygglov kan ges med stöd av bestämmelsen. Mark- och miljööverdomstolen anser därmed att det inte finns något hinder mot att här tillämpa 9 kap. 31 c § PBL vid prövningen.

Av planbeskrivningen framgår att bakgrunden till att detaljplanen upprättades var en ansökan om bygglov för tillbyggnad av affärslokal, plank och parkeringsplatser på fastigheten XX. En liten del av fastigheten är i detaljplanen utlagd som allmän plats, anlagd park respektive infart. I övrigt är fastigheten planlagd för handel. Byggrätten på fastigheten begränsas av att ett område i detaljplanen har prickmarkerats och för det området gäller en planbestämmelse om att marken inte får bebyggas.

Med hänsyn till den valda placeringen av telemasten och teknikboden och den begränsade yta de kommer att uppta kan de sökta åtgärderna inte anses inkräkta på möjligheterna att använda området för handel. Mark- och miljööverdomstolen bedömer därmed att det är förenligt med detaljplanens syfte att uppföra en telemast och en teknikbod på den aktuella platsen.

Ett väl fungerande nät för mobil telekommunikation är ett allmänt intresse, som många gånger kan motivera bygglov för telemaster och liknande anordningar på mark som är detaljplanelagd för andra ändamål (se t.ex. RÅ 2002 ref. 63 samt Mark- och miljööverdomstolens domar den 26 mars 2015 i mål nr P 9535-14, den 14 juni 2016 i mål nr P 11236-15, den 16 juni 2016 i mål nr P 7907-15 och den 9 februari 2017 i mål nr P 1489-16).

De sökta åtgärderna syftar till att möta behovet av en förbättrad täckning och kapacitet för elektronisk kommunikation i området. Telia Company AB har förklarat att eftersom området består av tätbebyggda enbostadskvarter kan behovet inte mötas

genom att en antenn placeras i en befintlig basstation eller på en tillräckligt hög byggnad. Mot denna bakgrund är i detta fall förutsättningarna för att ge bygglov uppfyllda.

Sammanfattningsvis finner Mark- och miljööverdomstolen att de sökta åtgärderna är förenliga med detaljplanens övergripande syfte och tillgodoser ett allmänt intresse. Genomförandetiden för detaljplanen hade gått ut då nämnden gav bygglov. Det fanns därför redan då förutsättningar att ge bygglov med stöd av 9 kap. 31 c § 1 PBL. Överklagandet ska därmed avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Karin Wistrand och Roger Wikström, referent, samt tekniska rådet Inga-Lill Segnestam.

Föredragande har varit Ulrika Agerskans.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-06-10
meddelad i
Nacka

Mål nr P 8443-18

PARTER

Klagande

Tidon AB
Newswo Asset Management
AB

Ombud: Advokat C.W.

Motparter

1. Stadsbyggnadsnämnden i Täby kommun
2. Telia Company AB

Ombud: S.U.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 28 november 2018 i ärende nr 4032-43555-2017, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Bygglov för telemast m.m. på fastigheten XX

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Stadsbyggnadsnämnden i Täby kommun (nämnden) beslutade den 22 augusti 2017 att bevilja bygglov för uppförande av en telemast och teknikbod på fastigheten XX. Tidon AB överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen), som genom beslut den 28 november 2018 avslog överklagandet. Tidon AB har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Tidon AB har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva nämndens beslut. Till stöd för talan har bolaget anfört i huvudsak följande.

Den praxis som utvecklats med RÅ 2002 ref. 63 är inte tillämplig eftersom åtgärderna inte endast strider mot planens ändamål, utan även ska placeras på prickmark. Det saknas utredning om alternativa placeringar som inte är på prickmark. Det är i ärendet, till skillnad från Mark- och miljööverdomstolens avgörande i P 1489-16, inte fråga om allmän platsmark, varför denna praxis inte är tillämplig i målet. Åtgärden saknar samband med fastighetens avsedda användning, nämligen handelsändamål. Sökanden har angett att anläggningen ska tillgodose ett allmänt intresse som inte är i anslutning till handelsändamål. Åtgärden är heller inte av begränsad omfattning, och blir än mer betydande eftersom den förläggs på prickmark och får ett framskjutet och dominerande intryck på den aktuella delen av fastigheten som utgörs av gräsyta.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår nedan och av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning att placeringen av mobilmasten och teknikboden strider detaljplanens bestämmelser om markanvändning samt om att punktprickad mark inte får bebyggas. Fråga är därför om avvikelsen från detaljplanen kan godtas som liten och förenlig med detaljplanens syfte enligt 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900).

I praxis har en avvikelse från en detaljplans markanvändningsbestämmelser i vissa fall accepterats som en liten avvikelse med stöd av 9 kap. 31 b § PBL (eller motsvarande äldre bestämmelser), i fall då åtgärden har ett allmännyttigt ändamål (se exempelvis RÅ 2002 ref. 63 och Mark- och miljööverdomstolens dom den 16 juni 2016 i mål nr P 7907-15). Mark- och miljödomstolen anser att samma bedömning skulle kunna göras i förevarande fall såvitt gäller markanvändningsbestämmelserna i den gällande detaljplanen. Som framgår ovan innebär de sökta åtgärderna emellertid också en avvikelse från detaljplanens bestämmelse om att punktprickad mark inte får bebyggas. Med hänsyn till att telemasten och teknikboden i sin helhet ska uppföras på punktprickad mark anser domstolen att avvikelsen är för stor för att rymmas inom de möjligheter till undantag som följer av 9 kap. 31 b § PBL.

Med hänsyn till att genomförandetiden för den aktuella detaljplanen har gått ut, kan avvikelser från planen godtas även med stöd av 9 kap. 31 c § PBL. Enligt denna bestämmelse får bygglov ges för en åtgärd som avviker från en detaljplan bland annat om åtgärden är förenlig med detaljplanens syfte och tillgodoser ett allmänt intresse. Frågan om vad som menas med detaljplanens syfte belystes i förarbetena till bestämmelsen. Det framhölls att det är planens övergripande syfte som är det väsentliga, snarare än syftet med enskilda planbestämmelser (se prop. 2018/14:26). Vägledning om detaljplanens syfte kan hämtas från planbeskrivningen, och det avgörande är inte att åtgärden måste överensstämma med syftet fullt ut, utan snarast att den inte får komma i konflikt med den åsyftade markanvändningen (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 18 maj 2015 i mål nr P 9350-14).

Mark- och miljödomstolen konstaterar att planbeskrivningen i nu aktuellt fall inte ger någon särskild vägledning om planens övergripande syfte. Markanvändningsbestämmelserna anger att den aktuella platsen är avsedd för handel. De åtgärder som ansökan avser omfattar en tjugo meter hög mobilmast och en teknikbod med en byggnadsarea om 1,7 kvm. Dessa ska enligt situationsplanen uppföras väster om den befintliga handelsbyggnaden, mellan handelsbyggnaden och en parkeringsplats.

Enligt domstolen kan de planerade åtgärderna inte antas försvåra eller medföra någon påtaglig negativ påverkan på markens användning för handelsändamål. Under dessa förhållanden får åtgärderna anses förenliga med detaljplanens övergripande syfte. Mobilmastanläggningen får vidare förutsättas tillgodose ett allmänt intresse i den mening som avses i 9 kap. 31 c § PBL (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 14 juni 2016 i mål nr P 11236-15). Sammantaget innebär det att de avvikelser från detaljplanen som uppförandet av mobilmasten och teknikboden innebär kan godtas med stöd av 9 kap. 31 c § PBL.

Då det i övrigt inte framkommit något hinder mot att bevilja bygglov i förevarande fall finner domstolen att underinstanserna har haft fog för sina beslut att bevilja bygglov. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 1 juli 2019 Prövningstillstånd krävs.

Björn Räftegård

Ewa Andrén Holst

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Björn Räftegård och tekniska rådet Ewa Andrén Holst. Föredragande har varit tingsnotarien Ruben Evensen.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.